

สารบัญ

บทนำ	ข้อพิจารณาเบื้องต้น.....	15
1.	การเกิดขึ้นของรัฐ	15
2.	วิวัฒนาการภารกิจของรัฐ	15
2.1	วิวัฒนาการของภารกิจของรัฐในทางนิติศาสตร์	15
2.2	วิวัฒนาการของภารกิจของรัฐในทางเศรษฐศาสตร์	16
3.	ระบบกฎหมายที่สำคัญซึ่งมีอิทธิพลต่อระบบกฎหมายไทย	17
3.1	ลักษณะสำคัญและกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายทั้งสอง	17
3.2	ความแตกต่างระหว่างระบบกฎหมายทั้งสอง	18
3.3	แนวความคิดเกี่ยวกับการแบ่งประเภทของกฎหมายในระบบกฎหมาย ทั้งสอง	21
4.	สัญญาของทางราชการในกฎหมายของต่างประเทศ	23
4.1	กฎหมายของสหราชอาณาจักร	23
4.2	กฎหมายของสหรัฐอเมริกา	24
4.3	กฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	24
4.4	กฎหมายของราชอาณาจักรเบลเยียม	25
4.5	กฎหมายของสาธารณรัฐอิตาลี	25
4.6	กฎหมายของราชอาณาจักรสเปน	25
4.7	กฎหมายของประเทศในทวีปแอฟริกาที่เคยอยู่ภายใต้การปกครองของ สาธารณรัฐฝรั่งเศส	25
4.8	กฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศส	26
บทที่ 1	สัญญาของทางราชการในระบบกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศส.....	27
ส่วนที่ 1	บริการสาธารณะในระบบกฎหมายปกครองของสาธารณรัฐฝรั่งเศส...	27
1.	แนวความคิดเกี่ยวกับบริการสาธารณะในยุคเริ่มต้นของการพัฒนา ระบบกฎหมายปกครองของสาธารณรัฐฝรั่งเศส	27

2. ข้อพิจารณาทางวิชาการเกี่ยวกับบริการสาธารณะในระบบกฎหมายปกครองของสาธารณรัฐฝรั่งเศสในปัจจุบัน	30
2.1 ความหมายของบริการสาธารณะ	30
2.2 ประเภทของบริการสาธารณะ	30
2.3 หลักเกณฑ์สำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะ	31
2.4 องค์กรผู้จัดทำบริการสาธารณะ	32
2.5 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะ	33
ส่วนที่ 2 สัญลักษณ์ของทางราชการ : ความหมายและการแบ่งประเภท.....	35
1. ความหมายของคำว่า “สัญลักษณ์ของทางราชการ”	35
2. ประเภทของสัญลักษณ์ของทางราชการ	36
2.1 การแบ่งประเภทตามเกณฑ์ของระบบกฎหมายและระบบศาล	36
2.2 การแบ่งประเภทตามวัตถุแห่งสัญญา	40
3. การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญากับนิติบุคคลมหาชน	46
3.1 หลักกฎหมายทั่วไป	46
3.2 การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างของนิติบุคคลมหาชน	47
3.3 การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญาหุ้นส่วนระหว่างภาคราชการกับภาคเอกชน	47
3.4 การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญาที่เป็นนิติบุคคลมหาชนมอบหมายให้บุคคลอื่นเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะแทนตน	47
4. การจัดทำสัญญาของทางราชการ	48
4.1 เงื่อนไขที่เกี่ยวกับคู่สัญญา	48
4.2 เงื่อนไขที่เกี่ยวกับตัวสัญญา	49
5. ผลของสัญญาและการดำเนินการตามสัญญา	51
5.1 ผลของสัญญา	51
5.2 การดำเนินการตามสัญญา	55
ส่วนที่ 3 การควบคุมและการวินิจฉัยข้อพิพาทที่เกี่ยวกับสัญญาของทางราชการ..	60
1. การควบคุมการดำเนินการที่เกี่ยวกับสัญญาของทางราชการ	60
1.1 การควบคุมโดยองค์กรภายในฝ่ายปกครอง	61
1.2 การควบคุมโดยองค์กรภายนอกฝ่ายปกครอง	61

2. การวินิจฉัยข้อพิพาทโดยวิธีการอื่นที่มีใช้การฟ้องคดีต่อศาล	63
2.1 การระงับข้อพิพาทระหว่างคู่สัญญา	64
2.2 การวินิจฉัยข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ	65
3. การวินิจฉัยข้อพิพาทโดยการฟ้องคดีต่อศาล	70
3.1 การฟ้องเป็นคดีปกครอง	70
3.2 การฟ้องเป็นคดีแพ่ง	88
3.3 การดำเนินคดีอาญา	89

บทที่ 2 สัญญาของทางราชการในระบบกฎหมายไทย..... 91

ส่วนที่ 1 การใช้ระบบประมวลกฎหมายของประเทศตะวันตกเป็นต้นแบบ ในการปฏิรูประบบกฎหมายไทยและการจัดตั้งองค์กรวินิจฉัย คดีปกครองขึ้นในประเทศไทย..... 91

1. การใช้ระบบประมวลกฎหมายของประเทศตะวันตกเป็นต้นแบบ ในการปฏิรูประบบกฎหมายไทยในรัชสมัยของพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว	91
2. การเปลี่ยนระบบการศึกษากฎหมายจากระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ เป็นระบบประมวลกฎหมายในรัชสมัยของพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	93
3. การเผยแพร่แนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายมหาชนตามระบบ กฎหมายของฝรั่งเศสในรัชสมัยของพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	94
4. วิวัฒนาการของกฎหมายภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ใน พ.ศ. 2475	95
5. ความพยายามในการจัดตั้งองค์กรวินิจฉัยคดีปกครองขึ้น ในประเทศไทย	95

ส่วนที่ 2 การนำแนวความคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ของต่างประเทศมาใช้ในประเทศไทย..... 98

1. การนำแนวความคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาสัมปทาน บริการสาธารณะมาใช้บังคับในประเทศไทยก่อนปี พ.ศ. 2522	98
2. การนำแนวความคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ของต่างประเทศมาเผยแพร่ในประเทศไทยก่อนมีการตรา พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542	100

3. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวกับสัญญาของทางราชการที่มีอยู่ก่อนมีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542	101
3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาสัมปทานและสัญญาที่ให้แสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	102
3.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ	102
3.3 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่จัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค	102
4. การตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 โดยบัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง	102

ส่วนที่ 3 ความหมายและประเภทของสัญญาของทางราชการและของสัญญาทางปกครอง..... 103

1. ความหมายและประเภทของสัญญาของทางราชการ	103
1.1 ความหมายของ “สัญญาของทางราชการ”	103
1.2 ประเภทของสัญญาของทางราชการ	104
2. ความหมายและประเภทของสัญญาทางปกครอง	104
2.1 ความหมายของ “สัญญาทางปกครอง”	104
2.2 ประเภทของสัญญาทางปกครอง	108

ส่วนที่ 4 การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญากับทางราชการ..... 131

1. บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวกับการคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญากับทางราชการ	132
1.1 การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญากับทางราชการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	132
1.2 การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญาสัมปทาน	154
1.3 การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญาร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562	155
1.4 การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญาสัมปทานทำไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484	156

1.5 การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญาสัมปทาน สัญญาแบ่งปัน ผลผลิต และสัญญาจ้างบริการตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514	157
1.6 การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำสัญญาจ้างเป็นผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ ตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518	158
2. แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเกี่ยวกับการคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำ สัญญากับทางราชการ	158
2.1 แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเกี่ยวกับการคัดเลือก ผู้ที่จะเข้าทำสัญญากับทางราชการในกรณีที่เป็นสัญญา จัดซื้อจัดจ้างที่ได้ดำเนินการไปก่อนที่จะมีการตรา พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ	159
2.2 คำวินิจฉัยของศาลปกครองเกี่ยวกับการคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำ สัญญาร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก	163
ส่วนที่ 5 การจัดทำสัญญาของทางราชการ.....	177
1. เงื่อนไขของความชอบด้วยกฎหมายในการจัดทำสัญญา ของทางราชการ	177
1.1 เงื่อนไขในส่วนที่เกี่ยวกับคู่สัญญา	177
1.2 เงื่อนไขที่เกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาของสัญญา	179
2. แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่วางหลักกฎหมายเกี่ยวกับ การจัดทำสัญญา	190
2.1 การมีผลผูกพันของสัญญาที่มีได้จัดทำตามหลักเกณฑ์และ รูปแบบที่ระเบียบของทางราชการกำหนด	190
2.2 การมีผลผูกพันของสัญญาที่จัดทำโดยกำหนดเงื่อนไขหรือ ข้อตกลงที่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ของ ทางราชการ	191
ส่วนที่ 6 การดำเนินการตามสัญญา.....	192
1. การดำเนินการโดยคู่สัญญาในระหว่างอายุของสัญญา	192
1.1 หน้าที่ของคู่สัญญาตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือระเบียบ ของทางราชการ	192

2. การเปลี่ยนแปลงสัญญาโดยคู่สัญญา	202
2.1 การแก้ไขสัญญา	202
2.2 การขยายระยะเวลาตามสัญญา	204
3. การบอกเลิกสัญญาและการเรียกร้องค่าเสียหาย	205
3.1 การบอกเลิกสัญญาและการเรียกร้องค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	206
3.2 การเพิกถอนสัมปทานตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514	208
4. การที่ทางราชการใช้เอกสิทธิ์มหาชนเข้าแทรกแซงการดำเนินการตามสัญญา	209
4.1 การใช้เอกสิทธิ์มหาชนของทางราชการตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484	209
4.2 การใช้เอกสิทธิ์มหาชนของทางราชการตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514	209
4.3 การใช้เอกสิทธิ์มหาชนของทางราชการตามพระราชบัญญัติการหลวงสัมปทาน พ.ศ. 2542	210
4.4 การใช้เอกสิทธิ์มหาชนของทางราชการตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. 2562	211
5. แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่วางหลักกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามสัญญา	211
5.1 แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าจ้างในกรณีที่หน่วยงานผู้ว่าจ้างสั่งให้ผู้รับจ้างทำงานเพิ่มขึ้นหรือนอกเหนือจากสัญญาจ้าง	211
5.2 แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเกี่ยวกับการตรวจรับมอบงานและการจ่ายเงินค่าจ้าง	212
ส่วนที่ 7 การควบคุมและการวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาของทางราชการ..	217
1. การควบคุมการดำเนินการที่เกี่ยวกับสัญญาของทางราชการ	217
1.1 การควบคุมโดยองค์กรภายในฝ่ายปกครอง	217
1.2 การควบคุมโดยองค์กรภายนอกฝ่ายปกครอง	227

2. การวินิจฉัยข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ	232
2.1 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545	234
2.2 การอ้าง “ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” มาเป็นเหตุในการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ	238
3. การวินิจฉัยข้อพิพาทโดยการฟ้องคดีต่อศาล	244
3.1 การฟ้องเป็นคดีปกครอง	245
3.2 การฟ้องเป็นคดีแพ่ง	268
3.3 การดำเนินคดีอาญา	268

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only